

Ольга Ігнатюк

докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім. академіка І. Зязюна, Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”; Харків, Україна;

ORCID: <http://orcid.org/0009-0005-6305-8802>;

E-mail: olgaignatyuk2016@gmail.com

Сидоренко Олександр

аспірант кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім. академіка І. Зязюна, Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”; Харків, Україна;

ORCID: <http://orcid.org/0009-0005-1594-8085>;

E-mail: oleksandr.sydorenko@sgt.khpi.edu.ua

**ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ
“ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО
ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ”**

Анотація: статтю присвячено теоретичному та емпіричному дослідженню феномена творчості, який є предметом міждисциплінарного вивчення соціально-гуманітарних наук. Автори наголошують, що зміст поняття не визначається його терміном (назвою), але розкривається за допомогою визначення. У ході дослідження встановлено, що визначення є певним завершальним етапом у виробленні поняття і вирішує такі пізнавальні завдання: розкриває зміст поняття і виокремлює його від інших споріднених понять. У статті представлено результати вивчення теоретичних доробок вітчизняних та закордонних вчених щодо визначення поняття “творчість”. Розкрито теоретичні аспекти поняття творчість у філософсько-соціологічному, психологічному та педагогічному вимірах. Дослідниками запропоновано змістовну модель готовності майбутніх викладачів вищої школи до педагогічної творчості на основі теоретико-емпіричних аспектів.

Ключові слова: визначення; викладач вищої школи; готовність до педагогічної творчості; зміст поняття; змістовна модель; педагогічна творчість; професійно значущі якості.

Olha Ihnatiuk

doctor of science in pedagogy, full professor, professor of the department of pedagogy and psychology of management of social systems of academician I. Zyazyun, National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”; Kharkiv, Ukraine;

E-mail: olgaignatyuk2016@gmail.com

Oleksandr Sydorenko

graduate student of the department of pedagogy and psychology of social systems
management by the academician I. Zyazyun, National Technical University “Kharkiv
Polytechnic Institute”; Kharkiv, Ukraine;
E-mail: *oleksandr.sydorenko@sgt.khpi.edu.ua*

**THEORETICAL AND EMPIRICAL ASPECTS OF DETERMINING THE CONTENT
OF THE CONCEPT “THE READINESS OF FUTURE HIGH SCHOOL TEACHERS
FOR PEDAGOGICAL CREATIVITY”**

Abstract: the article is devoted to the theoretical and empirical study of the phenomenon of creativity, which is the subject of interdisciplinary study of the social and humanitarian sciences. The authors emphasize that the content of a concept is not determined by its term (name), but is revealed by means of a definition. In the course of the research, it was established that the definition is a certain final stage in the development of a concept and solves the following cognitive tasks: it reveals the meaning of the concept and separates it from other related concepts.

The article presents the results of studying the theoretical developments of domestic and foreign scientists in order to define the concept of creativity. The theoretical aspects of the concept of creativity in philosophical, sociological, psychological and pedagogical dimensions are revealed. The researchers proposed a meaningful model of the readiness of future teachers of a higher school for pedagogical creativity based on theoretical and empirical aspects.

Key words: definition; teacher of a higher school; readiness for pedagogic creativity; the content of the concept; meaningful model; pedagogical creativity; professionally significant qualities.

Olha Ihnatiuk, Oleksandr Sydorenko

An extended abstract of a paper on the subject of:

Theoretical and empirical aspects of determining the content of the concept “Readiness of future higher education teachers for pedagogical creativity”

***Problem setting.** The creativity of a personality — phenomenon that is present in the functional structure of any purposeful action, and it is increasingly attracting the attention of modern researchers. It is difficult to overestimate the role of higher education for modern society. It is necessary to “teach how to learn”, to develop critical thinking and the ability to independently seek information and improve self-development. Education should not be a mere formality, but a real set of skills that help to gain an advantage in the workplace. That is why creative approaches to education and the ability to be creative are gaining importance. It becomes necessary to*

create new things and use the most relevant among a large amount of information.

***Recent research and publications analysis.** The analysis of scientific sources suggests that the phenomenon of creativity is the subject of interdisciplinary study, since at the present stage of total informatization of society, this category is the subject of study in philosophy, psychology, pedagogy, sociology, ethics, and other sciences.*

In the socio-philosophical dimension, creativity has been studied by M. Berdyaev [14], L. Feuerbach [14], H. Skovoroda [4, 15], I. Frank [22], I. Muratova [14], B. Novikov, T. Rudenko and S. Babina [15],

and others. The psychological basis of creativity is revealed in the studies of O. Moliako [20], V. Rybalka [21], M. Smulson [20], O. Klepikov and I. Kucheriavyi [6] and others. The foundations of the pedagogical theory of creativity are laid in the works of V. Sukhomlynskyi [5; 8]. Psychological and pedagogical studies by I. Ziazun [17], S. Honcharenko [5] are devoted to the development of pedagogical skills. Modern scholars consider various aspects of the complex phenomenon of pedagogical creativity and readiness for pedagogical activity: S. Sysoieva [18], M. Zivitere, V. Riashchenko and I. Markina [35], O. Pinska [19], O. Milto [12], A. Mikhalyuk [13], L. Ostapenko, N. Narozhna [16], R. Mykhailyshyn [10; 11] and others. In a study conducted by domestic experts Svitlana Havryliuk, Svitlana Semchuk, Svitlana Popychenko and others found that readiness for pedagogical creativity depends on professional motivation, development of important personality qualities, namely, the manifestation of initiative, openness to new things, creativity in work and mobility in different conditions [34]. Among the foreign researchers who write about pedagogical creativity are K. Bylica, B. Bauman (USA), [25], D. Rakhmanova, M. Turdieva, S. Musurmonova, B. Shermukhammadov, (Uzbekistan) [31; 28; 29] M. Zivitere, V. Riashchenko (Latvia) [35], M. Assali (UAE) [24].

Given the analysis of scientific publications, it can be concluded that in a global society, the focus on pedagogical creativity and how to form it among future teachers is not sufficiently researched and requires further study. Until now, most aspects of this concept remain undisclosed, and theoretical provisions are contradictory.

Paper objective. The purpose of the article is to define the concept of “Readiness of future higher education teachers for pedagogical creativity”. In order to achieve this goal, the authors faced the task of combining the studied theoretical

achievements of domestic and foreign scientists to define the concept, essential features and properties of pedagogical creativity of future teachers in higher education institutions; studying views on the formation of readiness for it; creating a meaningful model of future higher education teachers' readiness for pedagogical creativity. It is this issue, previously not sufficiently considered by scholars, that determined the purpose of our study.

Paper main body. Understanding the formation of a concept as a complex process in which comparison, analysis and synthesis, abstraction, idealization, generalization and conditions of a concept are used, let us focus on what exactly the process of concept formation involves. It is worth noting the following two aspects: first, mastering a system of specific operations to establish the features of a given concept; second, mastering a general logical system to bring a definition to a given concept.

As a subject of research in philosophy and sociology, the category of creativity is presented as an association of relations of human existence that creates new qualities. That is, it is a dialectic of relations of human existence that creates elements of the new. This definition shows that creativity is a fundamental characteristic of a person, a sign of essence, a form of human existence.

Psychologists emphasize that creativity itself is always associated with the creation of something original, unique, and individual. The act of creativity, unlike actions based on the use of already known techniques and rules that lead to predetermined results, always means finding an independent way to achieve the desired goal.

The psychological and pedagogical research conducted during 2023–2024 among 1–2 year graduate students majoring in 011 “Educational, Pedagogical Sciences” of NTU “KhPI” show that the respondents quite adequately understand the essence of pedagogical creativity.

We will assume that the concept of “future higher education teacher's readiness

for pedagogical activity” is a holistic, complex, dynamic and integrative characteristic of a personality, which is conditioned by the professional activity of the subject and is characterized by pronounced personal, professional and pedagogical qualities, designed to ensure the harmonious interaction of this subject with the world around him/her and consists of the following components: psychological, motivational and value-based, educational and cognitive, behavioral, reflexive-activity.

***Conclusions of the research.** The study has established that the definition is a certain final stage in the development of a*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Творчість особистості — феномен, що присутній у функціональній структурі будь-якої цілеспрямованої дії, все більш привертає увагу сучасних науковців-дослідників. Сучасний світ знаходиться у стані динамічних змін. Стрибок у розвитку технологій та неабиякий прогрес в області штучного інтелекту приводять до стрімких перетворень у різних галузях життя та науки. Трендами сьогодення є глобалізація і цифровізація, виникнення нових сфер для праці. Важко переоцінити роль вищої освіти для сучасного суспільства. Вона необхідна, щоб “навчити як вчитись”, розвинути критичне мислення та вміння самостійно шукати інформацію та самовдосконалюватись.

Підготовка кваліфікованих спеціалістів, здатних бути конкурентоспроможними у мінливому світі, стає одним із основних завдань. Отримана освіта має бути не простою формальністю, а реальним набором навичок, що допомагають отримати переваги на роботі. Саме тому набирають актуальність творчі підходи в освіті, здатність до креативності, готовність до педагогічної творчості сучасних викладацьких кадрів, формування їх

concept and solves the following cognitive tasks: it reveals the content of the concept and distinguishes it from other related concepts. The article presents the results of studying the theoretical works of domestic and foreign scholars to define the concepts of pedagogical creativity and readiness for pedagogical creativity. In order to systematize and specify the definition, theoretical aspects of the concept of creativity in the philosophical, sociological, psychological and pedagogical dimensions are revealed. The researchers propose a substantive model of readiness for pedagogical creativity based on theoretical and empirical aspects.

творчими особистостями. На необхідність розв'язання вказаної проблеми акцентовано увагу в нормативно-правових документах, які реалізують державну політику в галузі вищої освіти, про що свідчать Закон України “Про вищу освіту” (2014, зі змінами 2017) [2], Концепція розвитку освіти України на період 2022–2032 років (2014) [1], Стратегія сталого розвитку України до 2030 року (2017) [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор. Аналіз наукових джерел дає підстави стверджувати, що феномен творчості є предметом міждисциплінарного вивчення, оскільки на сучасному етапі тотальної інформатизації суспільства означена категорія є предметом вивчення філософії, психології, педагогіки, соціології, етики та інших наук.

Так у соціально-філософському вимірі творчість досліджували М. Бердяєв [14], Л. Фейербах [14], Г. Сковорода [4, 15], І. Франко [22], І. Муратова [14], Б. Новіков, Т. Руденко та С. Бабіна [15] та інші. Психологічне підґрунтя творчості розкривають у дослідженнях О. Моляко [20], В. Рибалка [21], М. Смульсон [20], О. Клепиков та І. Кучерявий [6] та інші. Основи педагогічної теорії творчості

закладені в працях В. Сухомлинського [5; 8]. Питанню розвитку педагогічної майстерності присвячені психолого-педагогічні дослідження І. Зязюна [17], С. Гончаренко [5]. Сучасні науковці розглядають різні аспекти комплексного феномену педагогічної творчості та готовності до педагогічної діяльності: С. Сисоєва [18], М. Zivitere, V. Riashchenko та І. Markina, [35], О. Пінська [19], О. Мільто [12], А. Міхалюк [13], Л. Остапенко, Н. Нарожна [16], Р. Михайлишин [10; 11] та інші. В дослідженні, проведеному вітчизняними фахівцями Svitlana Havryliuk, Svitlana Semchuk, Svitlana Popychenko та іншими, з'ясовано, що готовність до педагогічної творчості залежить від професійної мотивації, розвитку важливих якостей особистості, зокрема прояву ініціативності, відкритості до нового, креативності у роботі та мобільності в різних умовах [34]. Серед зарубіжних дослідників, які пишуть про педагогічну творчість, зазначимо К. Vylica, B. Bauman (США), [25], D. Rakhmanova, M. Turdieva, S. Musurmonova, B. Shermukhammadov, (Узбекистан) [31; 28; 29] М. Zivitere, V. Riashchenko (Латвія) [35], М. Assali (ОАЕ) [24].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття. У наукових роботах дослідники переважно концентрують увагу на різних аспектах педагогічної діяльності, майстерності, способах її розвитку, складових тощо. Зважаючи на проведений аналіз наукових публікацій, можливо зробити висновок, що в умовах глобального суспільства питання педагогічної творчості та як її формувати серед майбутніх викладачів не є достатньо дослідженим, потребує подальшого вивчення. До цього часу більшість сторін цього поняття залишаються нерозкритими, теоретичні положення суперечливими.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає

у визначенні поняття “готовність майбутніх викладачів вищої школи до педагогічної творчості”. Для досягнення визначеної мети перед авторами постало завдання поєднання вивчених теоретичних доробок вітчизняних та закордонних вчених задля з'ясування змісту поняття, істотних ознак та властивостей педагогічної творчості майбутніх викладачів у закладах вищої освіти; дослідження поглядів у формуванні готовності до неї; створення змістовної моделі готовності майбутнього викладача вищої школи до педагогічної творчості.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Передусім слід звернути увагу на одне з ключових понять нашого дослідження — творчості. Різні науковці можуть давати різноманітні визначення.

Нам імпонує думка С. Гончаренко, який відзначав, що будь-яке поняття — “це одна з форм мислення, у якій відображаються загальні істотні властивості предметів та явищ об'єктивної дійсності, загальні взаємозв'язки між ними у вигляді цілісної сукупності ознак”[5, с. 264].

Розуміючи утворення поняття як складний процес у якому застосовують порівняння, аналіз і синтез, абстрагування, ідеалізацію, узагальнення та умови поняття, зосередимо нашу увагу на тому, що саме передбачає процес формування поняття. Варто відзначити наступні два аспекти: *по-перше*, засвоєння системи специфічних операцій щодо встановлення ознак даного поняття; *по-друге*, засвоєння загально логічної системи щодо підведення визначення під дане явище. Тож, вироблення поняття є новою якістю у процесі пізнання, зокрема зосередження уваги на істотних ознаках і відмежування від другорядних ознак. Також важливо зазначити, що сам зміст поняття не визначається його назвою, а розкривається за допомогою визначення, де формулюються його істотні, суттєві ознаки за допомогою відомих вже понять.

*ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ*

Отже, визначення є певним завершальним етапом у виробленні поняття і вирішує наступні пізнавальні завдання: розкриває зміст поняття і виокремлює його від інших споріднених понять. Важливо при цьому, визначається обсяг поняття, тобто сукупність об'єктів, яким властиві фіксовані істотні ознаки (див. таблиці 1–3).

Таблиця 1

Творчість як філософсько-соціологічна категорія

Автори	Визначення
Бердяєв М.	Утверджував ідею про людину як творця. Людська сутність проявляється лише в творчості. Філософію підняли до творчості. “Творча філософія” не може бути філософією академічною, державною, буржуазною. Філософ — вільний, незалежний від “світу”, людина, яка ні до чого не пристосовується [14].
Фейербах Л.	Визначальним є зорієнтованість творчості на реальне буденне життя людини. Л.Фейербах розглядає творчість не лише в логіко-гносеологічному аспекті, а й прагне охопити її в єдності духовних (чуття, розум, душа) і життєвих явищ (воля, самоздійснення, потреба, енергія, потяги і тощо). Основою творчої самодіяльності є матеріально-чуттєва діяльність людини і природи. Процес творчості здійснюється через синтез чуттєвого буття, безпосередньо предметного світу, мислення, розуму. Синтезуючим началом, об'єднуючим універсальним фактором розуму і чуттєвого світу є людина [14].
Сковорода Г.	Плідні ідеї в історії теоретичної думки, яка охоплює дослідження питань творчості, залишили представники української філософії У центрі уваги — людина та визначення, що є опорою для людини у світі. При цьому буття людини як процес постійного самотворення, самовдосконалення. Шлях до щастя в самопізнанні та в моральному вдосконаленні людини. Життя людини як моральну діяльність. Вводить поняття “сродної” праці, в основі якої природні нахили людини: “найбільша справа, коли вона без природженості робиться, втрачає свою честь і цінність”, а якщо людина буде “жити у злагоді з природою”, вона неодмінно буде щасливою [4, с. 11]. Теорія “сродної праці” розкриває істинне призначення людини та вказує правильний шлях до щастя. Шлях морального вдосконалення людини проходить через самопізнання, наслідування природи, наполегливу працю над формуванням цілісної особистості, в якій гармонійно поєднуються розум та почуття. Закликає до самовдосконалення, самоосвіти, до виховання розуму і цінування часу, бо загублений той час, який не використано на навчання. Від природи в людині закладені великі творчі можливості. Потрібно створити умови для їхнього розквіту. Наука має бути доступною для всіх [15].
Франко І.	Зосереджує свої дослідження на питаннях психології відкриття, ролі свідомого і неусвідомленого у творчому процесі, асоціативної діяльності як творчості, місця наукової критики в мистецьких процесах. Оригінальне вирішується через концепцію творчості в його трактаті “Із секретів поетичної творчості”. Дослідження ролі суб'єктивного фактора в становленні творчого таланту. Щира, доброзичлива підтримка, професійний підхід, запалення вогню творчої насаги в душі і серці початківців є тими чинниками, які скорочують час становлення творчих індивідуальностей. Зазначає про брак таких людей на початку його літературної діяльності, коли замість щирої поради і науки він надто часто зазнавав болючих ударів, наштотхувався на цинічне ставлення, тупий індіферентизм та грубе незнання [22].
Муратова І.	Філософське осягнення творчості постає як самоусвідомлення людської сутності та умов її здійснення. Найзагальнішим визначенням творчості є визначення її як способу самобуття людини: саме в творчості людина стверджує, тобто формує, відтворює і розвиває себе як людина [14]

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Отже, як предмет дослідження філософії та соціології категорія творчість представлено як асоціація відношень людського буття, яка створює нові його якості. Тобто це діалектика відношень буття людини, яка створює елементи нового. Така дефініція показує, що творчість є фундаментальною характеристикою людини, ознакою її сутності, формою людського буття.

Конкретизація поняття творчості передбачає два моменти.

По-перше, вихідну і визначальну форму її становить матеріальна, чуттєво-предметна діяльність, що виступає джерелом об'єктивних зв'язків і детермінацій людського світу. Людина самостверджує себе як свідомо суспільна істота у практичному творенні предметного світу, в переробленні природи.

По-друге, творчість постає в її історичному вимірі, в суспільній зумовленості та послідовності, спадкоємності. Суспільно-історичний процес становить ту реальність, в котрій

утворюються людські творчі сили і здібності, тобто процес самостворення людини.

Що стосується творчості, як основної ланки соціології культури, то варто зазначити, що окрім ролі суспільства у формуванні, створенні, збереженні та поширенні предметів, ідей, ціннісних уявлень, чимале місце посідає фактор суб'єктивний — наявність окремих персоналій, людей, які здатні створювати, трансформувати щось нове, через призму свого світосприйняття і утвердження його в житті суспільства як невід'ємної частини. Без творчості не могло б існувати справжнє мистецтво, яке є невід'ємною частиною культури будь-якого народу. Тому, з цієї точки зору, явище творчості — не що інше, як важливий чинник життя суспільства, який так чи інакше потрібно досліджувати соціологією культури, визначати його доміанти і можливі зміни в майбутньому. Від творчої активності митців та інших громадян залежить як культурне, так і політичне та громадське життя суспільства [22].

Таблиця 2

Творчість особистості (психологічний аспект)

Автори	Визначення
Смульсон М.	<i>Творчість</i> — одне із найнезрозуміліших проявів людської свідомості. Цьому поняттю немає вичерпного пояснення. Воно дуже близько до праці, винаходу, але не адекватно ні до одного з них. Творчість присутня у кожному виді людської діяльності і у кінцевому підсумку визначає її успіх, її рівень, її новаторський неповторний характер [20, с. 135].
Моляко О.	<i>Творчість</i> — суто людська діяльність. Творчими є майже всі психічні процеси, за винятком, може, автоматизованих дій, адже створення образу сприймання або збереження у пам'яті, не говорячи вже про мислення, — це складна діяльність, у результаті якої відкидається незначиме, об'єднуються суттєві ознаки, запам'ятовується необхідне, вирішується нова задача [20, с.264]. Виникає ряд нових проблем, а саме: природа творчої діяльності, її механізми, індивідуальні варіації творчого процесу, предметна спрямованість, можливість розвитку, залежність від інших структур психічної діяльності, таких як сенсорні процеси, мислення, взаємозв'язок із енергетично-мотиваційними системами тощо [20, с.264].
Рибалка В.	<i>Творчість</i> складається із самовідданої працездатності та із вдачі, із сурового знання та із фантазії, із абсолютного володіння своєю майстерністю та із здатності піднятися над цим вмінням або просто відійти, подивитись на нього зі сторони [21].

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ**

Продовження таблиці 2

Клепиков О.та Кучерявий І.	<i>Творчість</i> у найвищому її розумінні неминує включати момент непередбаченості, невизначеності, вона наповнюється уявою, інтуїцією, свіжістю новизни. В особистості загострюється здатність до несподіваних рішень, незвичайно глибокого осягнення дійсності. Внутрішнім потягом творчості стає особливий динамізм усіх якостей і властивостей особи, здатних реалізуватися у конкретному творчому акті. Саме цей динамізм і є основним змістом поняття, яке прийнято називати творчим потенціалом [6, с. 21].
-------------------------------	--

Відтак, психологи, звертаючи увагу, наголошують, що сама творчість завжди пов'язана зі створенням чогось оригінального, неповторного, індивідуального. Акт творчості на відміну від дій, заснованих на використанні вже відомих прийомів і правил, що ведуть до задалегідь визначених результатів, завжди означає пошук самостійного шляху до досягнення бажаної мети.

Таблиця 3

Творчість особистості (педагогічний аспект)

Автори	Визначення
Гончаренко С.	<i>Творчість</i> — оригінальний і високоефективний підхід учителя до навчально-виховних завдань, збагачення теорії і практики виховання й навчання. Досягнення творчого результату забезпечується систематичними цілеспрямованими спостереженнями, застосуванням педагогічного експерименту, критичним використанням передового педагогічного досвіду [5, с. 317]
Колодько Т.	<i>Творчість</i> — це діяльність, яка сприяє творенню, відкриттю нового, раніше невідомого суб'єкту, на основі реорганізації наявного досвіду і формуванні нових знань, умінь, навичок та здібностей. Творчість має різні рівні. Для одного рівня творчості характерним є використання вже існуючих знань і розширення сфери їх застосування; на другому рівні створюється зовсім новий підхід, який змінює звичний погляд на об'єкт та знання [7, с. 271].
Міхалюк А.	<i>Творчість</i> завжди безпосередньо пов'язана з певним видом діяльності. Тобто, не можна говорити про творчість узагалі: є художня творчість, наукова творчість, технічна творчість, педагогічна творчість тощо, а є професійно-педагогічна творчість [13, с. 36].
Zivitere M., Riashchenko V.та Markina I.	Проблему <i>творчості</i> та її вирішення дослідники вбачають як одну з “проблем століття”. Неабияка роль у цьому контексті приділяється педагогу, його особистості та майстерності. Вчені визначають, із одного боку, зростання попиту на активних та творчих викладачів, а з іншого — складнощі у подоланні певних стереотипів, пов'язаних із роботою у вищих навчальних закладах [35].
Остапенко Л.та Нарожна Н.	<i>Педагогічна творчість</i> — це вироблення і втілення педагогом в умови освітнього процесу оригінальних і високоефективних підходів і методів, які визначають теорію і практику виховання та навчання [16, с. 3].
Turdieva M.	<i>Творчість</i> не виникає стихійно, а з'являється як спосіб розв'язку педагогічних проблем, науково-дослідницького пошуку. Творчі здібності з'являються шляхом постійного навчання і самовдосконалення [26].

Готовність до педагогічної творчості (інтегративний аспект)

Автори	Визначення
Сухомлинський В.	Формування <i>готовності</i> до педагогічної діяльності досліджував через виховання моральних цінностей та доброзичливе ставлення до учнів [5]. <i>Готовність</i> — це здатність особистості виконувати обов'язки, здійснювати самооцінку і контроль шляхом включення в суспільно-корисну, пізнавальну і трудову діяльність, через які набувається морально-трудова досвід, утверджуються переконання, соціалізуються вчинки, розвивається сприйнятливості слова і прикладу. Серед її компонентів: когнітивний, мотиваційно-емоційний та поведінковий [18].
Зязюн І.	Пропонував комплексний підхід до формування <i>готовності</i> , враховуючи як професійні, так і особистісні аспекти розвитку майбутнього педагога. Розглядав чотири етапи готовності (формування професійної мотивації, базових навиків знань, практичне закріплення, професійна майстерність) [17].
Кремень В.	<i>Готовність</i> — це стан мобілізації психологічних і психофізіологічних систем людини, які забезпечують виконання певної діяльності [8, с. 136].
Пелех О. та Максименко С.	<i>Готовність</i> до того чи іншого виду діяльності — це цілеспрямоване вираження особистості, що включає її переконання, погляди, ставлення, мотиви, почуття, волю та інтелектуальні якості, знання, навички, вміння, настанови [9]. Автори досліджують поняття з точки зору особистісного аспекту.
Пінська О.	<i>Готовність до творчої педагогічної діяльності</i> — це його потенційна здатність до здійснення творчої педагогічної діяльності, що формується в процесі спеціально організованої професійної підготовки, являє собою процес розвитку компонентів структури готовності та спрямована на залучення студентів до педагогічної взаємодії [19, с. 264].
Чорна Н.	<i>Готовність педагога до творчої діяльності</i> представляється через інтеграцію структурних компонентів: мотиваційно-вольового, когнітивно-інтелектуального, креативно-діяльнісного [23].
Михайлишин Р.	Результатом фахової підготовки сучасного педагога є <i>готовність до діяльності</i> . Важливу роль грає рефлексивний компонент готовності, здатність до аналізу власних результатів та можливість давати оцінку себе як суб'єкту педагогічної діяльності [10,11].
Musabekova G.; Rysbekova A.; Meldebekova U.; Beysenbayeva S.; Orazbayev E.; Usenov A.	Формування <i>готовності до інноваційної діяльності</i> можливо при запровадженні педагогічних умов, які забезпечують ефективність даної діяльності, будуть тісно пов'язаними з творчою активністю учасників процесу освіти та їх готовністю до взаємодії [28]
Mussabekova G., Auyezov B., Tasova A., Sultanbekova Z., Akhmetova Z., Kozhakhmetova G.	Ефективне формування <i>готовності майбутніх викладачів до творчої діяльності</i> це поетапний процес, який пов'язаний із поступовим вивченням теорії та застосуванням її на практиці. Встановили важливість навчання зі взаємодією зі студентами і відсутністю примусу. Важливого значення набуває систематичне навчання, побудоване на повазі та етиці. Найбільшого успіху можна досягти за допомогою впровадження сучасного педагогічного досвіду та спільної творчої діяльності [29].
Svitlana Havryliuk, Svitlana Semchuk, Svitlana Popychenko	<i>Готовність до педагогічної творчості</i> залежить від професійної мотивації, розвитку важливих якостей особистості, а саме прояву ініціативності, відкритості до нового, креативності у роботі і мобільності в різних умовах [34].

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Проведені психолого-педагогічні дослідження впродовж 2023–2024 рр. серед аспірантів 1–2 курсів спеціальності 011 “Освітні, педагогічні науки” НТУ “ХПІ” свідчать, що респонденти цілком адекватно розуміють сутність педагогічної творчості, інноваційні та міждисциплінарний підходи у

професійній підготовці фахівців, сприймають структуру готовності до педагогічної творчості, зміст творчого потенціалу суб’єкта освітнього процесу, розуміючи під ним здібності (задатки), енергійність, цілеспрямованість, знання та прагнення до творчого процесу, де можна себе самореалізувати.

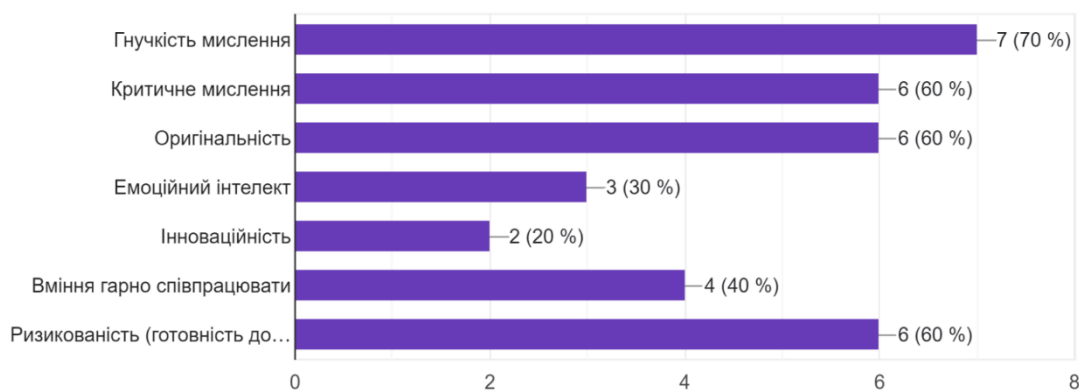

Рис. 1. Погляди респондентів (майбутніх викладачів вищої школи) щодо змістовних характеристик моделі готовності до педагогічної діяльності

Як свідчать результати (рис. 1), респонденти віддали перевагу таким компонентам: гнучкості мислення (1 місце — 70 % опитаних), критичному мисленню, оригінальності та ризикованості відзначили 60 % респондентів (2 місце), вмінню працювати у команді (3 місце, 40 % респондентів), емоційному інтелекту (4 місце, відзначили 30 % опитаних); інноваційність посіла 5 місце, їй віддали перевагу 20 % опитаних. Варто зазначити, що отримані результати дослідження дозволяють спроектувати модель готовності майбутніх викладачів вищої школи до педагогічної діяльності та визначити його структурні компоненти: психологічний, мотиваційно-ціннісний, освітньо-когнітивний, поведінковий, рефлексивно-діяльнісний.

Таким чином, будемо вважати, що поняття “готовність майбутнього викладача вищої школи до педагогічної діяльності” — це цілісна, складна, динамічна та

інтегративна характеристика особистості, яка обумовлена професійною діяльністю суб’єкта та характеризується яскраво вираженими особистісними, професійно-педагогічними якостями, призначена забезпечити гармонійний взаємовплив цього суб’єкта з навколишнім світом та складається із наступних компонентів:

- *психологічного* (гнучкість мислення, критичність мислення, пам’ять, вміння аналізувати, інтегрувати та синтезувати інформацію, працездатність, емоційний стан, оволодіння саморегуляцією емоційно-вольової сфери),

- *мотиваційно-ціннісного* (потреби, мотивація, цінності, настанови, інтереси та схильності, світогляд й ідеали, переконання),

- *освітньо-когнітивного* (пізнавальні здібності та пізнавальні знання, інтелектуальні здібності та професійні уміння й навички, творчість та професійна компетентність)

• *поведінкового* (здатність до колективної роботи та комунікації, взаємодія, співробітництво) компонентів.

• *рефлексивно-діяльнісного* (здатність до самостійності, самооцінки, саморозвитку, самовдосконалення).

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Результатом дослідження є викладення теоретичних аспектів вивчення феномену “творчість”, які довели, що він виступає предметом міждисциплінарного вивчення багатьох соціально-гуманітарних наук. Підсумовуючи результати проведеної роботи, зазначимо, що зміст поняття не визначається його терміном (назвою), а розкривається за допомогою визначення. У ході дослідження встановлено, що визначення є певним завершальним етапом у виробленні поняття і вирішує такі

пізнавальні завдання: розкриває зміст поняття і виокремлює його від інших споріднених понять. У статті представлено результати вивчення теоретичних доробок вітчизняних та закордонних вчених задля визначення сутності із поняттям педагогічна творчість, готовність до педагогічної творчості. При цьому задля систематизації та конкретизації визначення розкрито теоретичні аспекти поняття творчості у філософсько-соціологічному, психологічному та педагогічному вимірах. Дослідниками запропоновано змістовну модель готовності до педагогічної творчості на основі теоретико-емпіричних аспектів. Подальший розвиток даного дослідження вбачаємо у розробці методики формування готовності до педагогічної діяльності у майбутніх викладачів вищої школи, які проходять підготовку в НТУ “ХП”.

Список літератури:

1. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. Кабінет міністрів України. 23.02.2022. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>, (дата звернення: 25.08.2024).

2. Верховна Рада України. Закон України Про вищу освіту (документ 1556-VII, зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року URL: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf.

4. Неудачина Т. Григорій Сковорода: філософія життя і творчості “українського Сократа”. *Науково-додоміжний бібліографічний покажчик*. Харків : ХНПУ, 2019. 128 с.

5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.

6. Клепиков О., Кучерявий І. Основи творчості особи : навч. посіб. Київ : Вища освіта, 1996. 295 с.

7. Колодько Т. Творчість як складова педагогічної майстерності вчителя. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”*. Серія: Філологічна. 2012. Вип. 23. С. 271–274. URL: <https://lingvj.oa.edu.ua/articles/2012/n23/89.pdf>.

8. Кремень В. Енциклопедія освіти. Київ : Юрінком Інтер, 2008.

9. Максименко С., Пелех О. Фахівця потрібно моделювати. Наукові основи готовності випускника педвузу до педагогічної діяльності. *Рідна школа*, 1994. № 3–4. С. 68–72.

10. Михайлишин Р. Педагогічна творчість — компонент фахової підготовки сучасного педагога. Львів, 2011. 14 с. URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/Педагогічна-творчість.pdf> (дата звернення: 25.08.2024).

11. Михайлишин Р. Професійна готовність педагога до інноваційної діяльності: якісний аспект. *Вісник*

- Львівського університету. Серія педагогічна. 2016. С. 11–18.
12. Мільто О. Педагогічна творчість: філософський, психологічний та педагогічні аспекти. *Vector of modern pedagogical and psychological science in Ukraine and EU countries : collective monograph*. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2020. С. 464–479.
13. Міхалюк А. Творчість та інновація: сучасний контент. *Educological discourse*. Київ, 2021. № 3 (34). С. 32–45.
14. Муратова І. Освіта і філософське осягнення. URL: <https://core.ac.uk/reader/47225890>.
15. Новіков Б., Руденко Т., Бабіна С. Філософська творчість Г. Сковороди в аспекті морального вдосконалення людини автори. URL: <https://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2022/2022-r-417-9/filosofska-tvorchist-h-skovorody-v-aspekti-moralnoho-vdoskonalennia-liudyny>.
16. Остапенко Л., Нарожна Н. Педагогічна діяльність і педагогічна творчість. *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 4 (211). С. 133–140. URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-4\(211\)-133-140](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-4(211)-133-140).
17. Зязюн І., Крамущенко Л., Кривонос І., Самещенко О., Семиченко В., Тарасевич Н. Педагогічна майстерність : підручник. Київ : Вища школа, 2004. 422 с.
18. Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології : монографія. Київ : НПУ ім. М. Драгоманова, 2005. 183 с.
19. Пінська О. Формування готовності майбутнього вчителя до творчої педагогічної діяльності. *Вісник Університета ім. А. Нобеля. Серія: “Педагогіка і психологія”*. 2018. № 2 (16). С. 260–265.
20. Трофімов Ю., Рибалка В., Гончарук П. та ін. Психологія : підручник. Київ : Либідь, 1999. 558 с.
21. Рибалка В. Психологія розвитку творчої особистості : навч. посібник. Київ : ІЗМН, 1996. 236 с.
22. Творчість як елемент дослідження соціології та культури: Що спільного між соціологією і культурою, що таке соціологія культури і яке місце між цими напрямками займає творчість?. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/sociology/12650>.
23. Чорна Н. Сутність та структура готовності до професійного саморозвитку майбутніх учителів мистецьких спеціальностей. *Вісник Запорізького національного університету* : зб. наукових праць. Запоріжжя, 2012. № 1(17). С. 192–196.
24. Abou A. Enhancing pedagogical creativity: A comprehensive study of self-professional development among ESL educators. *Research Journal in Advanced Humanities*. 2024. No. 5(2). URL: <https://doi.org/10.58256/et4a4a30>.
25. Bylica C., Bauman B. Teaching in a Time of Crisis: Pedagogical Creativity in Music Education. *Bulletin of the Council for Research in Music Education Issue*. 2022. No. 231. P. 7–24.
26. Jurakulovna T. Pedagogical Creativity-Requirement of Today. *European journal of innovation in nonformal education*. 2022. No. 2(2), P. 236–240. URL: <https://inovatus.es/index.php/ejine/article/view/345>.
27. Loboda S., Plyska Y., Dobrzyniak M. Creative self-actualization of the future teacher in the professional training process. *Youth Voice Journal*. 2023. P. 60–71. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.29637.73441>.
28. Musabekova G., Rysbekova A.; Meldebekova U., Beysenbayeva C., Orazbayev E., Usenov A. Formation of readiness of the future teachers to innovative activity. *Life Science Journal*. 2013. Vol. 10, issue 4. P. 3535–3543.
29. Mussabekova G., Auyezov B., Tasova A., Sultanbekova Z., Akhmetova Z., Kozhakhmetova G. Formation of readiness of future teachers to creative activity in school. *Journal of Social Sciences Research Open Access*. 2018. Vol. 4, issue 12, P. 501–508.
30. Musurmonova S. Significance and role of pedagogical creativity. *European Scholar Journal*. 2022. No. 3(11). P. 1–2.

31. Rakhmanova D. Pedagogical creativity as a factor of student development. *International Scientific Research Journal*, 2021. No. 2(05). P. 729–736. URL: <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/P2B98>.
32. Ronny Scherer, Sarah K. Howard, Jo Tondeur, Fazilat Siddiq. Profiling teachers' readiness for online teaching and learning in higher education: Who's ready? *Computers in Human Behavior*. 2021. Volume 118. P. 16.
33. Shermukhammadov, B. Creativity of a Teacher in an Innovative Educational Environment. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2022. Vol. 22 No. 12. P. 126–132.
34. Havryliuk S., Semchuk S., Popychenko S., Zalizniak A., Loiuk O. Formation of professional readiness of future preschool teachers for pedagogical creativity. *ASTRA Salvensis*, 2019. No. 1. P. 335–353.
35. Zivitere M., Riashchenko A., Markina I. Teacher — pedagogical creativity and developer promoter. *Procedia — Social and Behavioral Sciences*. 2015. Vol. 174. P. 4068–4073.
- ukraine/ docs/ SDGreports/ UNDP_ Strategy_ v06-optimized.pdf.
4. Neudachyna, T. Hryhorii Skovoroda: filosofiiia zhyttia i tvorchosti “ukrainskoho Sokrata” [Hryhorii Skovoroda: philosophy of life and work of the “Ukrainian Socrates”]. *Naukovo-dopomizhnyi bibliohrafichnyi pokazhchuk*. Kharkiv : KhNPU, 2019. 128 p.
5. Honcharenko S. Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk. [Ukrainian Pedagogical Dictionary]. Kyiv : Lybid, 1997. 376 p.
6. Klepikov O., Kucheriavyi I. Osnovy tvorchosti osoby [Fundamentals of personality creativity]. *Navch. posib*. Kyiv: Vyshcha osvita, 1996. 295 p.
7. Kolodko T. Tvorchist yak skladova pedahohichnoi maisternosti vchytelia [Creativity as a component of teacher's pedagogical skills]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu “Ostrozka akademiia”*. Serii: Filolohichna. 2012. issue. 23. pp. 271–274. Available at: <https://lingvj.oa.edu.ua/articles/2012/n23/89.pdf>
8. Kremen V. Entsyklopediia osvity [Encyclopaedia of education]. Kyiv : Yurinkom Inter, 2008.
9. Maksymenko S., Pelekh O. Fakhivtsia potribno modeliuvaty. Naukovi osnovy hotovnosti vypusnyka pedvuzu do pedahohichnoi diialnosti [A specialist needs to be modelled. Scientific bases of the pedagogical university graduate's readiness for pedagogical activity]. *Ridna shkola*, 1994. No. 3–4. pp. 68–72.
10. Mykhailyshyn R. Pedahohichna tvorchist — komponent fakhovoi pidhotovky suchasnoho pedahoha [Pedagogical creativity as a component of professional training of a modern teacher]. Lviv, 2011. 14 p. Available at: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/Педагогічна-творчість.pdf> (accessed: 25.08.2024).
11. Mykhailyshyn R. Profesiina hotovnist pedahoha do innovatsiinoi diialnosti: yakisnyi aspekt [Professional readiness of a teacher for innovative activity: qualitative aspect]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia pedahohichna*. 2016. pp. 11–18.

References:

1. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022–2032 roky. Kabinet ministriv Ukrainy. 23.02.2022. № 286. [On approval of the Strategy for the Development of Higher Education in Ukraine for 2022-2032. Cabinet of Ministers of Ukraine. 23.02.2022. № 286-p]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>, (accessed: 25.08.2024).
2. Verkhovna Rada Ukrainy. Zakon Ukrainy Pro vyshchu osvitu (dokument 1556-VII, zi zminamy) [Verkhovna Rada of Ukraine. Law of Ukraine On Higher Education (document 1556-VII, as amended)]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Stratehiia staloho rozvytku Ukrainy do 2030 roku. [Sustainable Development Strategy of Ukraine until 2030]. Available at: [https:// www.undp.org/ content/ dam/](https://www.undp.org/content/dam/)

12. Milto O. Pedahohichna tvorchist: filosofskyi, psykhologichnyi ta pedahohichni aspekty. Vector of modern pedagogical and psychological science in Ukraine and EU countries [Pedagogical creativity: philosophical, psychological and pedagogical aspects. Vector of modern pedagogical and psychological science in Ukraine and EU countries]. Collective monograph. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. pp. 464–479.
13. Mikhaliuk A. Tvorchist ta innovatsiia: suchasnyi content [Creativity and innovation: modern content]. *Educological discourse*. Київ, 2021. № 3 (34). С. 32–45.
14. Muratova I. Osvita i filosofske osiahnennia [Education and philosophical insight]. Available at: <https://core.ac.uk/reader/47225890>
15. Novikov B., Rudenko T., Babina S. Filosofska tvorchist H. Skovorody v aspekti moralnoho vdoskonalennia liudyny avtory [The Philosophical Work of H. Skovoroda in the Aspect of Moral Improvement of Man by the Authors]. Available at: <https://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2022/2022-r-417-9/filosofska-tvorchist-h-skovorody-v-aspekti-moralnoho-vdoskonalennia-liudyny>.
16. Ostapenko L., Narozhna N. Pedahohichna diialnist i pedahohichna tvorchist [Pedagogical activity and pedagogical creativity]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. 2023. No. 4 (211). pp. 133–140. Available at: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-4\(211\)-133-140](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-4(211)-133-140)
17. Ziazium I., Kramushchenko L., Kryvonos I., Sameshchenko O., Semychenko V., Tarasevych N. Pedahohichna maisternist [Pedagogical excellence]. Pidruchnyk. Kyiv : Vyshcha shkola, 2004. 422 p.
18. Pedahohichna tvorchist: metodolohiia, teoriia, tekhnolohii [Pedagogical creativity: methodology, theory, technologies]. Monohrafiia. Kyiv : NPU im. M. Drahomanova, 2005. 183 p.
19. Pinska O. Formuvannia hotovnosti maibutnoho vchytelia do tvorchoi pedahohichnoi diialnosti [Формування готовності майбутніх учителів до творчої педагогічної діяльності]. *Visnyk Universyteta im. A. Nobelia. Seriia: "Pedahohika i psykholohiia"*. 2018. No. 2 (16). pp. 260–265.
20. Trofimov Yu., Rybalka V., Honcharuk P. ta in. Psykholohiia [Psychology]. Pidruchnyk. Kyiv : Lybid, 1999. 558 p.
21. Rybalka V. Psykholohiia rozvytku tvorchoi osobystosti [Psychology of creative personality development]. Navch. posibnyk. Kyiv : IZMN, 1996. 236 p.
22. Tvorchist yak element doslidzhennia sotsiolohii ta kultury: Shcho spilnoho mizh sotsiolohiieiu i kulturoiu, shcho take sotsiolohiia kultury i yake mistse mizh tsymy napriamkamy zaimaie tvorchist? [Creativity as an element of the study of sociology and culture: What do sociology and culture have in common, what is the sociology of culture, and what is the place of creativity between these fields?]. Available at: <https://osvita.ua/vnz/reports/sociology/12650/>
23. Chorna N. Sutnist ta struktura hotovnosti do profesiinoho samorozvytku maibutnikh uchyteliv mystetskykh spetsialnostei [Essence and Structure of Future Art Teachers' Readiness for Professional Self-Development]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu: zb. naukovykh prats. Zaporizhzhia*, 2012. No. 1(17). pp. 192–196.
24. Abou A. Enhancing pedagogical creativity: A comprehensive study of self-professional development among ESL educators. *Research Journal in Advanced Humanities*. 2024. No. 5(2). URL: <https://doi.org/10.58256/et4a4a30>.
25. Bylica C., Bauman B. Teaching in a Time of Crisis: Pedagogical Creativity in Music Education. *Bulletin of the Council for Research in Music Education Issue*. 2022. No. 231. pp. 7–24.

26. Jurakulovna T. Pedagogical Creativity-Requirement of Today. *European journal of innovation in nonformal education*. 2022. No. 2(2). pp. 236–240. URL: <https://inovatus.es/index.php/ejine/article/view/345>.
27. Loboda S., Plyska Y., Dobrzyniak M. Creative self-actualization of the future teacher in the professional training process. *Youth Voice Journal*. 2023. p. 60–71. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.29637.73441>.
28. Musabekova G., Rysbekova A.; Meldebekova U., Beysenbayeva C., Orazbayev E., Usenov A. Formation of readiness of the future teachers to innovative activity. *Life Science Journal*. 2013. Vol. 10, issue 4. pp 3535–3543.
29. Mussabekova G., Auyezov B., Tasova A., Sultanbekova Z., Akhmetova Z., Kozhakhmetova G. Formation of readiness of future teachers to creative activity in school. *Journal of Social Sciences Research Open Access*. 2018. Vol. 4, issue 12, pp. 501–508.
30. Musurmonova S. Significance and role of pedagogical creativity. *European Scholar Journal*. 2022. No. 3(11). pp. 1–2.
31. Rakhmanova D. Pedagogical creativity as a factor of student development. *International Scientific Research Journal*, 2021. No. 2 (05). pp. 729–736. URL: <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/P2B98>
32. Ronny Scherer, Sarah K. Howard, Jo Tondeur, Fazilat Siddiq. Profiling teachers' readiness for online teaching and learning in higher education: Who's ready? *Computers in Human Behavior*. 2021. Vol. 118. 16 p.
33. Shermukhammadov, B. Creativity of a Teacher in an Innovative Educational Environment. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2022. Vol. 22 № 12. pp. 126–132.
34. Havryliuk S., Semchuk S., Popychenko S., Zalizniak A., Loiuk O. Formation of professional readiness of future preschool teachers for pedagogical creativity. *ASTRA Salvensis*, 2019. No. 1. pp. 335–353.
35. Zivitere M., Riashchenko A., Markina I. Teacher — pedagogical creativity and developer promoter. *Procedia — Social and Behavioral Sciences*. 2015. Vol. 174. pp. 4068–4073.

Стаття надійшла до редколегії 12.11.2024